

Długoleka, 17.11.2021r.

RAPORT Z EWALUACJI EX-ANTE
projektu
STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY DŁUGOŁĘKA NA LATA 2021-2030

Niniejsze opracowanie zawiera raport z przeprowadzonej ewaluacji ex-ante projektu Strategii zrównoważonego rozwoju gminy Długoleka na lata 2021-2030.

Strategia zrównoważonego rozwoju gminy Długoleka na lata 2021-2030 jest najważniejszym dokumentem samorządu gminnego, diagnozującym podstawowe uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał gminy, określającym kluczowe obszary, cele i kierunki działań polityki rozwoju gminy Długoleka w perspektywie obecnej dekady. Strategia gminy wyznacza ramy dla innych dokumentów strategicznych, planów i programów na szczeblu lokalnym, jest także ważnym instrumentem koordynującym oraz wspierającym pozyskiwanie i wykorzystanie funduszy zewnętrznych.

Ewaluacja ex-ante projektu dokumentu jest jednym z ostatnich etapów przygotowania Strategii, przed przyjęciem jej ostatecznej wersji, który dotychczas obejmował:

- etap zbierania i analizy danych, wywiady z pracownikami Urzędu Gminy Długoleka, a także badania ankietowe mieszkańców gminy Długoleka, przedsiębiorstw oraz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy w dniach 03.08. – 14.08.2020 r.
- warsztaty strategiczne z udziałem pracowników Urzędu Gminy Długoleka, jednostek Gminy, radnych Gminy oraz sołtysów miejscowości gminy Długoleka, które odbyły się w formie online 04.11.2020 r.
- przygotowanie projektu Strategii – od sierpnia 2020 r. do sierpnia 2021 r.
- etap konsultacji społecznych realizowany od 17.08.2021 r. do 21.09.2021 r.; obejmujący konsultacje z sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy oraz z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie – dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, a także Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Proces ten ma wykazać, czy dokument charakteryzuje się odpowiednią spójnością wewnętrzną pod względem logiki interwencji oraz powiązań ze strategicznymi dokumentami na wyższym poziomie.

Z kolei w ramach wdrażania i monitorowania realizacji gotowej Strategii zrównoważonego rozwoju gminy Długoleka na lata 2021-2030 przyjmij się schemat ewaluacyjny obejmujący:

- raporty średniookresowe (mid-term) – realizowane corocznie w ramach Raportu o stanie gminy,
- raport retrospektywny (ex-post).

Zakładany zakres średniookresowych raportów ewaluacyjnych obejmować ma:

- część operacyjno-analityczną – odnoszącą się do wartości i dynamiki zmian wartości przyjętych wskaźników monitoringu w ramach Strategii,
- część strategiczną – odnoszącą się do aktualności zapisów Strategii zrównoważonego rozwoju gminy Długoleka na lata 2021-2030 w warstwie normatywnej, tj.: celów strategicznych, kierunków działań.

Natomiast w ewaluacji ex-post zaplanowano ocenę realizacji Strategii pod kątem osiągnięcia założonych celów, trafności przyjętych celów i działań w kontekście zidentyfikowanych na etapie przygotowania Strategii problemów, potrzeb i wyzwań rozwojowych gminy Długoleka, efektywności podjętych działań, stopnia rozwiązania zidentyfikowanych problemów oraz uzyskanych efektów społeczno-ekonomicznych realizacji Strategii – zarówno zaplanowanych jak i pobocznych, nie planowanych w momencie rozpoczęcia wdrażania Strategii.

Metodologia badania ewaluacyjnego

Przedmiotem niniejszego badania ewaluacyjnego ex-ante jest ocena projektu Strategii zrównoważonego rozwoju gminy Długoleka na lata 2021-2030 pod kątem:

- kompletności, poprawności oraz adekwatności sporządzonej diagnozy gminy Długoleka do sytuacji społeczno-gospodarczej gminy i otoczenia, w którym ona funkcjonuje, wraz z określeniem najważniejszych silnych i słabych stron Gminy, problemów, szans w otoczeniu i wyzwań rozwojowych;
- poprawności przyjętych celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań do zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych gminy;
- zgodności przyjętych celów, kierunków działań z założeniami, celami i oczekiwaniami rozwojowymi wynikającymi z dokumentów wyższego rzędu.

Głównym celem ewaluacji było dokonanie kompleksowej oceny ex-ante projektu Strategii oraz sformułowanie wniosków i możliwych do wykorzystania rekomendacji dotyczących pożądanych zmian projektu dokumentu, które przyczynią się do podniesienia jego jakości.

Projekt Strategii zrównoważonego rozwoju gminy Długoleka na lata 2021-2030 został poddany ewaluacji przez pracowników Urzędu Gminy Długoleka.

W poniższej tabeli przedstawiono uwagi zgłoszone w ramach procesu ewaluacji wraz z ustosunkowaniem się do nich i uzasadnieniem.

Tabela 1. Odniesienie się do uwag

Lp.	Zgłoszona uwaga	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
1	<p>Treść projektu Strategii, do której odnosi się uwaga:</p> <p>Str. 3 „Informacja o konsultacjach została upubliczniona na stronie internetowej gminy, a także Facebooku Gminy Długoleka”.</p> <p>Treść uwagi (proponowana treść zapisu po zmianie):</p> <p>Zmienić zapis na:</p> <p>„Informacja o konsultacjach została upubliczniona na stronie internetowej gminy, a także w mediach społecznościowych Gminy Długoleka”.</p>	Brak celowości podawania nazwy własnej podmiotu prowadzącego media społecznościowe.	Poprawiono zapis zgodnie z sugestią
2	<p>Treść projektu Strategii, do której odnosi się uwaga:</p> <p>Str. 3 „Badanie to zrealizowano za pomocą interaktywnego formularza badawczego umieszczonego w internecie, z wykorzystaniem elektronicznych wersji formularzy ankietowych dostępnych na stronie gminy Długoleka (aktywne formularze w formacie .pdf), a także formularzy papierowych dostępnych w Urzędzie Gminy.”</p> <p>Treść uwagi (proponowana treść zapisu po zmianie):</p>	Zbyt szczegółowa informacja. Zapis nie wnosi wartości merytorycznej do Strategii.	Usunięto

Lp.	Zgłoszona uwaga	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
	Rozważyć usunięcie zapisu		
3	Treść projektu Strategii, do której odnosi się uwaga: Spis treści Treść uwagi (proponowana treść zapisu po zmianie): Dodać do spisu treści rozdział „Załączniki”	Rozdział stanowi istotną część Strategii.	Dodano wykaz załączników, a także wykaz tabel i rysunków
4	Treść projektu Strategii, do której odnosi się uwaga: Str. 6 „Część analityczna niniejszej Strategii nakreśla sytuację gminy jako funkcjonalnej jednostki samorządowej w najważniejszych obszarach tematycznych, oraz zawiera jej ocenę przez interesariuszy Strategii – mieszkańców, podmiotów gospodarczych, organizacji lokalnych.” Treść uwagi (proponowana treść zapisu po zmianie): Zmienić na: „Część analityczna niniejszej Strategii nakreśla sytuację gminy jako funkcjonalnej jednostki samorządowej w najważniejszych obszarach tematycznych, oraz zawiera jej ocenę przez interesariuszy Strategii – mieszkańców,	Błąd stylistyczny	Poprawiono zgodnie z propozycją

Lp.	Zgłoszona uwaga	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
	podmioty gospodarcze, organizacje lokalne.”		
5	<p>Treść projektu Strategii, do której odnosi się uwaga:</p> <p>str. 7 „Zakłada się śródtretnową (2025) i końcową (2030) ewaluację Strategii.”</p> <p>Treść uwagi (proponowana treść zapisu po zmianie):</p> <p>Zmienić na: „Zakłada się coroczną ewaluację Strategii w ramach przygotowania Raportu o stanie gminy Długoleka.”</p> <p>Uzasadnienie uwagi:</p>	Zgodnie z procedurą opisaną w dalszej części Strategii zakłada się coroczną ewaluację w ramach Raportów o stanie gminy.	Poprawiono zgodnie z propozycją
6	<p>Treść projektu Strategii, do której odnosi się uwaga:</p> <p>„Na terenie gminy Długoleka na początku 2021 roku działa 10 szkół”</p> <p>Treść uwagi (proponowana treść zapisu po zmianie):</p> <p>Zmienić na „Na terenie gminy Długoleka na początku 2021 roku działało 10 szkół”</p>	Błąd stylistyczny	Poprawiono zgodnie z propozycją
7	<p>Treść projektu Strategii, do której odnosi się uwaga:</p> <p>Str. 38, 39, 41, 52, 73, 74, 75</p>	Nieczytelny zapis	Poprawiono zgodnie z propozycją

Lp.	Zgłoszona uwaga	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
	<p>„Rozwój infrastruktury oraz usług opiekuńczo-edukacyjnych”</p> <p>Treść uwagi (proponowana treść zapisu po zmianie):</p> <p>Rozważyć przeredagowanie na:</p> <p>„Rozwój usług opiekuńczo-edukacyjnych oraz związanej z nimi infrastruktury”</p>		
8	<p>Treść projektu Strategii, do której odnosi się uwaga:</p> <p>Wskaźnik „Liczba poradni psychologiczno-pedagogicznych na terenie gminy Długoleka”</p> <p>Treść uwagi (proponowana treść zapisu po zmianie):</p> <p>Konieczna jest weryfikacja realności osiągnięcia wzrostu</p>	<p>Realność osiągnięcia wzrostu jest konieczna do weryfikacji z uwagi na niezależność podmiotów prowadzących poradnie psychologiczno-pedagogiczne od Gminy Długoleka</p>	<p>Nie zmieniono – jako jeden z planowanych rezultatów działań zapisano „uruchomienie poradni psychologiczno-pedagogicznych na terenie gminy Długoleka”</p>
9	<p>Treść projektu Strategii, do której odnosi się uwaga:</p> <p>Tabele ze wskaźnikami celów operacyjnych w części strategicznej, pkt. 2.2.</p> <p>Treść uwagi (proponowana treść zapisu po zmianie):</p> <p>Przygotować legendę do tabel ze wskaźnikami</p>	<p>Nieczytelność</p>	<p>Zmieniono symbole na dane opisowe zgodnie z zasadami dostępności cyfrowej w całym dokumencie</p>
10	<p>Treść projektu Strategii, do której odnosi się</p>	<p>Niespójność zapisu z planami Gminy w tym zakresie</p>	<p>Zmieniono na:</p>

Lp.	Zgłoszona uwaga	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie
	<p>uwaga:</p> <p>Cel operacyjny 2.1, działanie 2.1.3. „Pozyskiwanie funduszy strukturalnych mających na celu rozwój lokalnej przedsiębiorczości”</p> <p>Treść uwagi (proponowana treść zapisu po zmianie):</p> <p>Zmiana na zapis:</p> <p>„Wspieranie przedsiębiorców w zakresie pozyskiwania funduszy pomocowych mających na celu rozwój lokalnej przedsiębiorczości?”</p>		<p>Wsparcie pozyskania funduszy strukturalnych mających na celu rozwój lokalnej przedsiębiorczości</p>
11	<p>Treść projektu Strategii, do której odnosi się uwaga:</p> <p>Rozdział 5.2.</p> <p>„W wybranych przypadkach wyznaczono konkretne, docelowe wartości wskaźników”</p> <p>Treść uwagi (proponowana treść zapisu po zmianie):</p> <p>Usunąć zapis.</p>	<p>Niespójność z częścią Strategii zawierającą wskaźniki</p>	<p>Usunięto zapis</p>

Wnioski z przeprowadzonej analizy ex-ante Strategii zrównoważonego rozwoju Gminy Długoleka na lata 2021-2030 są następujące:

1. Diagnoza sytuacji w gminie Długoleka obejmuje wszystkie istotne obszary funkcjonowania Gminy, na które władze Gminy mają realny wpływ: zawiera ogólną charakterystykę gminy, ocenę zasobów i infrastruktury; w diagnozie w szczególności ujęto wnioski z przeprowadzonych badań ankietowych mieszkańców, a także przedsiębiorstw i organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie gminy, co pozytywnie wpływa na poprawę jakości diagnozy i bardzo dobrze odpowiada na konieczność włączania społeczności lokalnej w budowę i wdrażanie lokalnej strategii rozwoju;
2. Wnioski z diagnozy strategicznej, mające charakter analizy SWOT i PESTEL, a także jakościowej analizy problemów oraz trendów rozwojowych, ujmują najważniejsze kwestie funkcjonowania oraz najbardziej istotne problemy, szanse rozwojowe gminy;
3. Cele i kierunki działania odpowiadają na zidentyfikowane na etapie diagnozy oraz warsztatów strategicznych potrzeby rozwojowe gminy:
  - a. Zidentyfikowana konieczność dostosowania infrastruktury technicznej gminy jest ujęta w ramach celu strategicznego 1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców gminy oraz celów operacyjnych takich, jak m.in.: 1.9. Rozwój infrastruktury drogowej, ciągów pieszo-rowerowych czy 1.10. Rozwój transportu publicznego, a także 1.12. Rozwój infrastruktury czasu wolnego oraz częściowo 1.11. Rozwój usług opiekuńczo-edukacyjnych oraz związanej z nimi infrastruktury;
  - b. Działania na rzecz poprawy jakości środowiska, w tym w szczególności jakości powietrza ujęto w ramach celu strategicznego 3. Zrównoważony rozwój gminy poprzez dbałość o środowisko naturalne; jednocześnie działania podejmowane w ramach wymienionego celu strategicznego wpisują się w trend zwiększania środków publicznych na proekologiczne rozwiązania, ochronę klimatu i możliwości wykorzystania takiego wsparcia przez Gminę Długoleka;
  - c. Konieczność poprawy dostępności infrastruktury i usług społecznych została odzwierciedlona w działaniach wpisanych w cel strategiczny 1., w szczególności w cele operacyjne 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i rozwiązywanie problemów społecznych, 1.11. Rozwój usług opiekuńczo-edukacyjnych oraz związanej z nimi infrastruktury, 1.12. Rozwój infrastruktury czasu wolnego, 1.13. Rozwój infrastruktury wsparcia społecznego i opieki zdrowotnej;
  - d. Poprawa jakości i dostępności rekreacyjno-kulturalnej oferty Gminy została odzwierciedlona w ramach 1. celu strategicznego oraz celu operacyjnego 1.3. Poprawa jakości i dostępności rekreacyjno-kulturalnej oferty Gminy;
  - e. Widoczne trendy starzenia się społeczeństwa, a także promowania zdrowego stylu życia, aktywnego spędzania czasu wolnego są ujęte w ramach wymienionych powyżej działań w obszarze celu strategicznego 1. Cel strategiczny 1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców gminy;
  - f. Działania zmierzające do zniwelowania niedostatecznego wykorzystania walorów naturalnych i turystycznych gminy Długoleka zostały ujęte głównie w ramach Celu strategicznego 2. Wzrost konkurencyjności gospodarczego potencjału regionu, działania 2.3. Wzmacnianie marki Gminy Długoleka poprzez rozwój elementów

- wizerunku Gminy i promowanie jej w Polsce i za granicą oraz celu strategicznego 3. Zrównoważony rozwój gminy poprzez dbałość o środowisko naturalne, działania 3.3. Ochrona i udostępnianie obszarów cennych przyrodniczo;
- g. Problemy związane z obserwowanym trendem suburbanizacji znalazły swoje odzwierciedlenie głównie w działaniach ujętych w ramach celu strategicznego 1. – dotyczy to głównie poprawy jakości infrastruktury drogowej, ciągów pieszo-rowerowych (cel 1.9.), transportu publicznego (1.10.), usług opiekuńczo-edukacyjnych i związanej z nimi infrastruktury (1.11.), infrastruktury czasu wolnego (1.12.) i oferty rekreacyjno-kulturalnej (1.3.), infrastruktury wsparcia społecznego (1.13.) oraz infrastruktury telekomunikacyjnej (1.14.);
  - h. Aspekt wzrostu aktywności społeczności lokalnej i sektora organizacji pozarządowych (NGO) jest odzwierciedlony w działaniach w ramach celu operacyjnego 1.1. Wzmacnianie więzi lokalnych, oraz 1.7. Rozwój wewnętrznej i zewnętrznej współpracy z otoczeniem / współpracy samorządowej;
- 4. Zasoby osobowe, techniczne, finansowe planowane do zaangażowania w celu wdrożenia Strategii ocenić należy za wystarczające do realizacji poszczególnych działań i uzyskania planowanych efektów – do wszystkich celów i działań przypisano osoby i jednostki organizacyjne odpowiedzialne za ich realizację, na obecnym etapie wdrażania działań właściwie zaplanowano źródła ich finansowania;
  - 5. Dla wszystkich działań strategicznych zaplanowano spodziewane efekty realizacji oraz wskaźniki ich monitorowania, co umożliwi właściwą ocenę stopnia wdrażania Strategii;
  - 6. Strategia została poddana analizie zgodności z dokumentami wyższego rzędu na szczeblu krajowym (m.in. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030) oraz regionalnym, w tym w szczególności ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

Podsumowując powyższe należy stwierdzić, iż analiza ex-ante Strategii zrównoważonego rozwoju Gminy Długoleka na lata 2021-2030 wskazuje na kompletność dokumentu, trafność części diagnostycznej i analizy strategicznej, adekwatność planowanych celów i działań do zidentyfikowanych potrzeb Gminy.

